

ESBORRANY D'AVANTPROJECTE DE LLEI, DE LA GENERALITAT, REGULADORA DE L'ACCÉS A L'ENTORN DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT USUÀRIES DE GOS D'ASSISTÈNCIA

ÍNDEX

Preàmbul

CAPÍTOL I. Disposicions generals

- Article 1. Objecte
- Article 2. Àmbit d'aplicació
- Article 3. Definicions
- Article 4. Classificació dels gossos d'assistència
- Article 5. Atribució de competències
- Article 6. Entitats d'ensinistrament

CAPÍTOL II. Drets i obligacions

- Article 7. Drets d'accés a l'entorn
- Article 8. Llocs i espais públics o d'ús públic als quals s'estén el dret d'accés a l'entorn
- Article 9. Exercici del dret d'accés en els transports públics i privats
- Article 10. Dret d'accés de les persones usuàries al món laboral
- Article 11. Dret d'accés a llocs i espais privats d'ús col·lectiu
- Article 12. Limitacions del dret d'accés a l'entorn
- Article 13. Drets d'accés a l'entorn dels instructors, ensinistradors i educadors de cadells de gossos d'assistència
- Article 14. Obligacions de les persones usuàries, propietàries, ensinistradors i educadors de gossos d'assistència
- Article 15. Responsabilitat de les persones usuàries
- Article 16. Normes aplicables als gossos d'assistència jubilats

CAPÍTOL III. Reconeixement, suspensió i pèrdua de la condició de gos d'assistència

- Article 17. Reconeixement de la condició de gos d'assistència
- Article 18. Identificació dels gossos d'assistència
- Article 19. Condicions higienicosanitàries dels gossos d'assistència
- Article 20. Suspensió de la condició de gos d'assistència
- Article 21. Pèrdua de la condició de gos d'assistència
- Article 22. Efectes de les resolucions de suspensió i de pèrdua de la condició de gos d'assistència
- Article 23. Reconeixement de la condició de gos d'assistència jubilat

CAPÍTOL IV. Règim sancionador

- Article 24. Règim sancionador
- Article 25. Subjectes responsables
- Article 26. Classificació de les infraccions
- Article 27. Sancions i graduació
- Article 28. Procediment

Article 29. Òrgans competents

Article 30. Prescripció de les infraccions

Article 31. Prescripció de les sancions

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Registre de gossos d'assistència

Segona. Reconeixement de gossos d'assistència acreditats fora de la Comunitat Valenciana

Tercera. Campanyes informatives i educatives

Quarta. Adaptació terminològica

Quinta. Convenis de col·laboració

Sexta. Elements i material de maneig i control

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. Reconeixement de gossos guia existents

Segona. Reconeixement d'altres gossos d'assistència a l'entrada en vigor de la llei

Tercera. Normes reglamentàries

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desplegament reglamentari

Segona. Extensió de drets

Tercera. Actualització de les sancions pecuniàries

Quarta. Adaptació d'ordenances municipals

Quinta. Publicació i entrada en vigor

PREÀMBUL

I.

L'article 49.2 de la Constitució Espanyola conté un mandat als poders públics perquè impulsen les polítiques que garantisquen la plena autonomia personal i la inclusió social de les persones amb discapacitat en entorns universalment accessibles.

D'altra banda, la no discriminació i els drets de les persones amb discapacitat a la igualtat d'oportunitats, a la integració i a l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa o econòmica constitueixen un dels àmbits primordials d'actuació de la Generalitat, de conformitat amb el que propugna l'article 10.3 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. A més, en l'article 49.1.24é i 27é s'estableix la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de servicis socials i institucions públiques de protecció i ajudes a les persones amb discapacitat com a grup o sector que necessiten protecció especial.

La Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada per l'ONU el 13 de desembre de 2006 i ratificada per l'Estat espanyol, imposa l'obligació de promoure, protegir i assegurar el gaudi complet i en condicions d'igualtat dels drets humans i les llibertats fonamentals per a totes les persones amb discapacitat. Quant a això, en l'article 9 es regula l'accessibilitat de les instal·lacions i els servicis oberts al públic o d'ús públic a fi que les persones amb discapacitat puguen viure de manera independent, i reconeix expressament modalitats d'assistència personal o animal, així com mediadors, per a facilitar l'accés a edificis, edificacions i altres instal·lacions obertes al públic. Igualment, en l'article 20, la Convenció insta a adoptar mesures efectives per a assegurar que les persones amb discapacitat gaudisquen d'una mobilitat personal amb tanta independència com siga possible, com, per exemple, facilitar l'accés de les persones amb discapacitat a modalitats d'assistència humana o animal i intermediaris, tecnologies de suport, dispositius tècnics i ajudes per a la mobilitat de qualitat, i fins i tot posar-los a la seua disposició a un cost assequible.

La Generalitat es va avançar i fou pionera, ja que va aprovar la Llei 12/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre gossos d'assistència per a persones amb discapacitats, que garantia el ple accés a tots els llocs, allotjaments, establiments, locals, altres espais d'ús públic, així com a transports públics o d'ús públic, a banda d'amb gossos guia, amb altres gossos específicament ensinistrats per a oferir auxili i servici a persones amb discapacitats distintes de la visual, els quals també contribuïxen a millorar la seua mobilitat i autonomia personal.

Des d'aleshores, els gossos d'assistència han adquirit una presència cada vegada més elevada en el nostre ordenament, com és el cas de l'equiparació entre gossos guia o gossos d'assistència, entre altres normes, en l'article 11 del Reial decret 505/2007, de 20 d'abril, pel qual s'aproven les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació de les persones amb discapacitat per a l'accés i utilització dels espais públics urbanitzats i edificacions, així com en les mesures transversals del Reial decret 1544/2007, de 23 de novembre, pel qual es regulen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a l'accés i utilització dels modes de transport per a persones amb discapacitat.

Paral·lelament, s'ha produït un canvi cultural respecte a la tinença i protecció dels gossos com a animals de companyia. Com a fites principals d'este fet trobem la Llei 17/2021, de 15 de desembre, de modificació del Codi Civil, la llei hipotecària i la llei d'enjudiciament civil, sobre el règim jurídic

dels animals, que consagra en el nostre ordenament el principi que els animals són éssers vius dotats de sensibilitat, d'a on deriven les exigències en matèria de benestar animal com a éssers sensibles.

Cal destacar que esta consideració ja es postulava en el preàmbul del Decret 167/2006, de 3 de novembre, del Consell, que desplega la Llei 12/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre gossos d'assistència per a persones amb discapacitats, quan es referia a “esta conjunció entre ésser humà i animal que sent”.

De la mateixa manera, en la disposició addicional primera de la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals, s'establix que els gossos d'assistència es regiran per esta llei en allò que no preveu la normativa específica, i, així mateix, esta consideració especial es consolida en el Reial decret 193/2023, de 21 de març, pel qual es regulen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació de les persones amb discapacitat per a l'accés i utilització dels béns i servicis a disposició del públic, quan en l'article 13 disposa que: “Les persones amb discapacitat usuàries de gossos d'assistència, entre els quals s'inclouen els gossos guia, reconeguts com a tals d'acord amb la legislació específica aplicable, així com les persones encarregades de l'educació i l'ensinistrament d'estos, en l'exercici d'esta tasca, no podran ser discriminades de cap manera en l'accés i utilització dels béns i servicis a la disposició del públic”.

A la Comunitat Valenciana, la Llei 2/2023, de 13 de març, de protecció, benestar i tinença d'animals de companyia i altres mesures de benestar animal, reflectix, normativament, la demanda d'un grau de sensibilitat més elevat cap als animals i la necessitat d'un tracte més digne com a éssers que senten exigida per la societat. Al mateix temps, a l'empara de la competència exclusiva en matèria de ramaderia, esta disposició establix normes generals per a la protecció, el benestar i la tinença responsable dels animals de companyia i la protecció, en determinades situacions, d'altres animals que es troben, de manera permanent o temporal, a la Comunitat Valenciana, sense que es regulen, per la seua condició especial, els gossos d'assistència, matèria que deixa a la legislació específica.

El canvi cultural en la manera de relacionar-nos amb els animals es reflectix, així mateix, en l'estructura de l'Administració de la Generalitat, que diferencia les funcions tradicionals de ramaderia, registre d'animals i autorització de nuclis zoològics en la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, i el benestar animal, funcions que residència en la Direcció General de Medi Natural i Animal, dins de la conselleria competent en matèria de medi ambient.

L'ensinistrament de gossos d'assistència per a persones amb discapacitat es basa en una sèrie de principis generals que asseguren la qualitat de l'ensinistrament i l'adequació d'este a la persona amb discapacitat, tenint en compte que:

I) Les persones amb discapacitat no formen un grup homogeni, per la qual cosa els gossos d'assistència s'han d'ensinistrar per a atendre les necessitats de cada persona, d'acord amb el tipus de discapacitat i les característiques específiques.

II) La selecció, preparació, formació i ensinistrament d'un gos d'assistència és una activitat planificada, que només poden desenrotllar professionals especialment capacitats i qualificats com a instructors de gossos d'assistència.

III) És una labor d'entrenament que comença amb la selecció sanitària i genètica d'un gos apte i idoni per a cada especialitat, en la qual s'avalua l'aptitud des de la primera etapa de socialització en la fase de cadell.

IV) És tan important l'entrenament del gos a fi que adquireisca una sèrie d'aptituds, com és necessari i imprescindible vincular-lo amb la persona usuària, per a la qual cosa s'ha de comprovar que s'ajusta a les seues característiques personals i necessitats.

V) El gos ha d'estar perfectament ensinistrat (una vegada acabat l'entrenament) per a oferir seguretat i consistència a la persona amb discapacitat, i esta ha de saber comprendre'l, correspondre'l i interpretar el llenguatge caní i les reaccions pròpies de l'animal per a evitar casos d'estrés o altres situacions no desitjades.

VI) El gos d'assistència ha de complir mesures higienicosanitàries estrictes, i la persona usuària n'és responsable. A més, haurà d'estar formada i preparada per a interactuar i funcionar amb el gos com un tàndem conjuntat.

VII) Una persona responsable usuària d'un gos d'assistència és una persona capaç de garantir el benestar material, físic i emocional del gos en tot moment.

VIII) El gos d'assistència, com a animal, ha de passar els controls veterinaris habituals que s'exigixen per a la tinença d'un animal de companyia. No obstant, per a mantindre les condicions d'assistència animal en les quals es presta ajuda o auxili a una persona amb discapacitat, també es requereixen controls periòdics per a garantir que el gos conserve les seues aptituds, facultats i competències durant la vida activa.

II.

La utilitat d'un gos d'assistència ensinistrat i ajustat a les necessitats d'una persona amb discapacitat, el qual li facilite l'autonomia i li proporcione una assistència en la vida quotidiana per mitjà d'una col·laboració que permet eliminar les possibles barreres a les quals la persona s'ha d'enfrontar, és un fet indubtable, ja que li atorga seguretat i qualitat de vida.

La Llei 12/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre gossos d'assistència per a persones amb discapacitats, va ser rigorosa, alhora que flexible, quan va establir que tots els gossos d'assistència han de ser acreditats per la Generalitat, bé directament, bé per mitjà d'una entitat pública o privada, i que esta acreditació es concedirà amb la comprovació prèvia del fet que, en tot cas, el gos reuneix les condicions higienicosanitàries, d'ensinistrament i d'aptitud per a pal·liar els efectes de la discapacitat del seu propietari o persona usuària.

Com que es va regular de manera reglamentària, per mitjà del Decret 167/2006, de 3 de novembre, del Consell, que desplega la Llei 12/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre gossos d'assistència per a persones amb discapacitats, es va confiar la labor de l'ensinistrament als centres d'ensinistrament de gossos d'assistència, i es va establir un procediment de reconeixement dividit en dos fases: una primera fase d'acreditació de la necessitat i l'aptitud psicofísica per a l'ús de gos d'assistència, i una fase posterior de desenrotllament de les proves per al reconeixement del gos d'assistència.

L'experiència ha demostrat que les expectatives que es van generar amb l'aprovació de la Llei 12/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre gossos d'assistència per a persones amb discapacitats, s'han vist, en bona part, frustrades, més enllà de l'homologació dels gossos guia com a gossos d'assistència, per la inexistència de centres d'ensinistrament de gossos d'assistència a la Comunitat Valenciana i les dificultats inherents a la comprovació de l'ensinistrament per mitjà de comitès de qualificació, un sistema d'avaluació que no ha seguit cap altra comunitat autònoma.

Esta llei permet estendre i ampliar els col·lectius de persones beneficiàries, i, en este sentit, inclou els gossos d'assistència per a persones amb trastorns de l'espectre autista i, d'acord amb les noves tècniques d'ensinistrament que ho permeten, els gossos per al suport en la detecció precoç i l'alerta de les crisis amb desconexió sensorial que patixen les persones afectades per determinades malalties, com l'epilèpsia o la diabetis, a les quals no se'ls exigix la condició de persona amb discapacitat, sinó que han d'acreditar esta malaltia.

Esta llei es fonamenta, a més, en la necessitat de comptar, des del primer moment, amb les entitats d'ensinistrament de gossos d'assistència per a poder garantir la qualitat de l'ensinistrament específic d'estos gossos, així com en la fórmula de la declaració responsable d'estes entitats, les quals reconeix oficialment la conselleria competent o compten amb el reconeixement de la comunitat autònoma a on tinguen la seua seu, tant per al reconeixement d'un gos en formació com el d'un gos que ha acabat el seu ensinistrament, a fi de simplificar el procediment administratiu i el reconeixement del gos d'assistència vinculat a una persona amb discapacitat.

Tenint en compte la vida activa d'un gos d'assistència amb plenes facultats —que és d'una mitjana de huit anys— s'habilita la via perquè la persona interessada i/o l'entitat d'ensinistrament del gos d'assistència, en cas que es produïska una cessió d'ús, pugua promoure la condició de gos d'assistència jubilat, prevista en altres comunitats autònomes, mitjançant una identificació especial.

S'habilita, així mateix, una manera d'identificar els gossos d'assistència més còmoda, segura i en consonància amb el segle XXI, com ara un carnet d'identificació de la unitat de vinculació, en el qual figuraran les dades de la persona amb discapacitat usuària i del gos d'assistència, que es pugua incorporar al telèfon mòbil en format digital.

Per a una persona cega, un gos guia és una assegurança de vida per a la mobilitat, un rastrejador de rutes al servici de l'invident, una brúixola de quatre potes. De la mateixa manera, qualsevol altre gos d'assistència convenientment ensinistrat canvia i millora la vida d'una persona amb discapacitat.

L'èxit d'esta conjunció depén de la competència i la qualificació professional de la persona que es dedica a la instrucció del gos d'assistència així com del programa de treball d'este ensinistrament específic, fins que el gos s'adapte totalment a la persona, en l'entorn natural (espais públics, establiments, grans superfícies, transports, entre altres) amb l'objectiu de garantir el vincle.

La capacitat professional per a l'ensinistrament d'un gos d'assistència l'obtenen les persones que hagen acreditat les unitats de competència de la qualificació professional: "Instrucció de gossos d'assistència" (Nivell 3), regulada pel Reial decret 990/2013, de 13 de desembre, pel qual s'establixen sis certificats de professionalitat de la família professional Servicis Socioculturals i a la Comunitat (BOE núm. 32, de 6/02/2014).

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. Objecte

1. Esta llei té per objecte reconéixer i garantir, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, el dret d'accés a l'entorn a les persones amb discapacitat que, per al seu auxili i suport, necessiten usar un gos d'assistència.

En conseqüència, és també objecte d'esta llei determinar les facultats, obligacions i responsabilitats inherents a l'exercici d'este dret; establir els requisits i condicions per al reconeixement, la pèrdua i la suspensió de la condició de gos d'assistència, així com fixar el règim d'infraccions i sancions aplicable als incompliments del que es disposa en esta.

2. El dret d'accés a l'entorn a què es fa referència en l'apartat primer d'este article comprén no solament la llibertat d'accés en sentit estricte, sinó també la deambulació lliure i la permanència en l'espai o lloc de què es tracte, en igualtat de condicions amb la resta de les persones.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. Esta llei és aplicable a les persones usuàries dels gossos d'assistència que es definixen en l'article 3, i en qualsevol de les modalitats previstes en l'article 4, que es troben en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

També serà aplicable a les entitats d'ensinistrament de la Comunitat Valenciana, així com als instructors de gossos d'assistència, ensinistradors i educadors de cadells definits en l'article 3 dins de l'àmbit territorial d'esta.

3. Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'esta llei:

- a) Els gossos que s'utilitzen en activitats de teràpia assistida amb animals, encara que els destinataris siguen persones amb discapacitat.
- b) Els gossos que s'utilitzen en projectes d'atenció o tractament a persones víctimes de violència de gènere o d'altres delictes, a persones en situació de risc o exclusió social o a persones majors.
- c) Els gossos destinats a prestar una funció de suport emocional a persones afectades per trastorns de la personalitat o malalties mentals.
- d) Qualsevol altre animal distint del de l'espècie canina, independentment de la finalitat que tinga.

4. L'aplicació de les previsions d'esta llei als gossos d'assistència s'efectuarà sense perjuí de la normativa general en matèria d'animals de companyia i de l'espècie canina en particular, la qual els serà aplicable en el que no es regule expressament en esta norma.

Article 3. Definicions

1. A l'efecte d'esta llei, s'entén com a gos d'assistència el gos que, després d'haver superat un procés de selecció genètica i sanitària, ha finalitzat el seu ensinistrament en una entitat especialitzada i oficialment reconeguda o homologada en una comunitat autònoma i ha adquirit les aptituds necessàries per a donar servici i assistència a persones amb discapacitat o que patixen alguna de les malalties previstes en les lletres *d* i *e* de l'article 4.

2. Així mateix, s'entén per unitat de vinculació la unitat funcional i legalment reconeguda integrada per la persona usuària i el seu gos d'assistència.

3. Igualment, s'entendrà per:

- a) Ensinistrador de gossos d'assistència: la persona amb la qualificació professional adequada que educa i ensinistra un gos d'assistència perquè complisca les diferents tasques que haurà de dur a terme per a prestar el servici i l'assistència adequada a la persona usuària.
- b) Educador de cadells: la persona que col·labora amb l'entitat d'ensinistrament en el procés d'educació i socialització del cadell i el futur gos d'assistència.
- c) Entitats d'ensinistrament: entitats amb personalitat jurídica, oficialment reconegudes, que disposen dels professionals, les condicions tècniques, les instal·lacions i els servicis adequats per a l'ensinistrament, l'entrega i el seguiment de gossos d'assistència.
- d) Contracte de cessió del gos d'assistència: el contracte subscrit entre la persona propietària i la persona usuària del gos per a formalitzar la unitat de vinculació.
- e) Distintiu d'identificació del gos d'assistència: element visible extern que demostra que l'animal ha sigut acreditat oficialment com a gos d'assistència d'acord amb el que es preveu en esta llei, el qual la persona usuària ha de col·locar en un lloc visible de l'animal.
- f) Document sanitari oficial: el document oficial en el qual consten les vacunes que s'han administrat al gos, així com totes les dades sanitàries o els tractaments veterinaris que li són exigibles d'acord amb la normativa general aplicable en matèria de tinença d'animals de companyia a la Comunitat Valenciana.
- g) Gos d'assistència en formació: el gos al qual se li atorga esta condició perquè està en procés d'educació i sociabilització, o en fase d'ensinistrament perquè es puga utilitzar com a gos d'assistència.
- h) Gos d'assistència jubilat: el gos d'assistència que, després de perdre esta condició per una incapacitat definitiva per a complir la funció per a la qual es va ensinistrar, és propietat de la persona amb discapacitat que va ser usuària d'este, i ha obtingut el reconeixement

administratiu d'esta condició en les condicions i amb els requisits que es definixen en l'article 16 d'esta llei.

- i) Persona usuària: la persona amb una discapacitat oficialment reconeguda que rep el servici i l'auxili d'un gos d'assistència específicament ensinistrat per a millorar el seu nivell d'autonomia personal.

No obstant això, i per al cas exclusiu dels gossos d'avís i dels gossos per a persones afectades per trastorns de l'espectre autista que es preveuen en les lletres d i e de l'article 4, podrà ser-ne usuària una persona que no tinga reconeguda oficialment una discapacitat quan la malaltia que motiva la necessitat de l'assistència no comporte el reconeixement d'esta condició legal. En estos casos, la persona usuària haurà d'acreditar que patix la malaltia concreta mitjançant un certificat mèdic oficial estés per l'òrgan dels servicis sanitaris públics que corresponga.

- j) Persona responsable: la persona que respon del compliment de les condicions higièniques i sanitàries del gos d'assistència i de les obligacions previstes en esta llei pel que fa als gossos d'assistència. Tindrà la consideració de persona responsable:
 1. La persona propietària del gos, mentre no hi haja cap contracte vigent de cessió del gos d'assistència a un usuari, o bé el pare, la mare, o qui exercisca la tutela legal, en cas que la persona siga menor d'edat o es trobe legalment incapacitada.
 2. La persona usuària del gos d'assistència, o bé la persona que n'exercisca la pàtria potestat o la tutela, en cas que la persona siga menor d'edat o es trobe incapacitada; a partir del moment en què es reba legalment la cessió de l'animal i mentre esta perdure.
- k) Propietari del gos d'assistència: la persona física o jurídica amb capacitat d'obrar que té la propietat del gos d'assistència.

Article 4. Classificació dels gossos d'assistència

A l'efecte d'esta llei, es podran reconèixer com a gossos d'assistència els tipus següents:

- a) Gos guia: gos ensinistrat per a guiar una persona amb discapacitat visual, bé siga total o parcial, o amb una discapacitat auditiva afegida.
- b) Gos de servici: gos ensinistrat per a oferir ajuda i assistència a les persones amb discapacitat física en les activitats de la vida diària, tant en l'entorn privat i familiar com en l'entorn social.
- c) Gos de senyalització de sons: gos ensinistrat per a avisar les persones amb discapacitat auditiva de l'emissió de sons i la font de procedència d'estos.
- d) Gos d'avís d'alerta mèdica: gos ensinistrat per a avisar d'una alerta mèdica a les persones que patixen crisis recurrents amb desconexió sensorial derivades d'un diagnòstic de malaltia específic, diabetis, epilèpsia o una altra malaltia que es reconega d'acord amb el que es preveu en el punt número 2 de la disposició final segona.

- e) Gos per a persones amb trastorn de l'espectre autista: gos ensinistrat per a fomentar l'autonomia personal i cuidar de la integritat física d'una persona amb trastorn de l'espectre autista, guiar-la i controlar les situacions d'emergència que pugui patir.

Article 5. Atribució de competències

1. Correspon a la direcció general competent en matèria de servicis socials per a persones amb discapacitat el reconeixement de les entitats d'ensinistrament, el reconeixement, la suspensió i la pèrdua de la condició de gos d'assistència, així com el registre de les unitats de vinculació i l'emissió del carnet d'identificació de la unitat i el distintiu oficial del gos d'assistència. Així mateix, li correspondrà el reconeixement i l'acreditació de la condició de gos d'assistència en formació i jubilat, així com l'expedició del distintiu d'identificació per a estos.
2. Correspondrà a la conselleria competent en matèria de servicis socials la incoació i resolució dels expedients sancionadors per les infraccions administratives tipificades en esta llei.
3. L'exercici de les competències atorgades en els apartats 1 i 2 s'efectuarà sense perjudici de les competències que puguen correspondre a altres òrgans o departaments del Consell en matèria de sancions per infraccions d'altres normes, autoritzacions ambientals i de nuclis zoològics, tinença d'animals, benestar i sanitat animal, així com de les competències sancionadores locals en matèria d'activitats classificades.

Article 6. Entitats d'ensinistrament

1. Les entitats d'ensinistrament de gossos d'assistència amb domicili o que exercisquen la seua activitat principal a la Comunitat Valenciana hauran d'estar reconegudes oficialment per la conselleria competent en matèria de servicis socials.

Els requisits i les condicions que hauran de complir les entitats d'ensinistrament per a obtindre el reconeixement oficial es determinaran reglamentàriament. En qualsevol cas, les entitats que compten amb instal·lacions de cria i/o allotjament de gossos hauran de complir els requisits que estableix la normativa autonòmica per a l'activitat respectiva i hauran de comptar amb les autoritzacions administratives necessàries, inclosa la de nucli zoològic.

2. A l'efecte d'esta llei i del reconeixement dels gossos d'assistència que estes entreguen, es consideraran entitats d'ensinistrament homologades totes les que, sense que estiguen obligades al reconeixement oficial de l'apartat 1 perquè el domicili o l'activitat principal radica fora de la Comunitat Valenciana, compten amb el reconeixement oficial de la comunitat autònoma en la qual tinguen la seu, així com totes les que pertanguen, com a membres de ple dret, a la International Guide Dog Federation (IGDF) o l'Assistance Dogs International (ADI).

3. Les persones ensinistradores i educadores de cadells de les entitats reconegudes oficialment o

homologades en la comunitat autònoma podran exercir el dret d'accés a l'entorn, en els termes que es preveuen en l'article 13, quan vagen acompanyades de gossos d'assistència en formació.

CAPÍTOL II

Drets i obligacions

Article 7. Dret d'accés a l'entorn

1. La persona usuària d'un gos d'assistència té reconegut el dret d'accés a l'entorn acompanyada de l'animal, en els termes que s'establixen en esta llei.
2. L'exercici del dret d'accés a l'entorn queda limitat exclusivament per les prescripcions d'esta llei. No es podrà limitar l'exercici per mitjà de la invocació del dret d'admissió ni de les prohibicions o restriccions sobre accés d'animals que es preveuen en altres normes.
3. El dret d'accés a l'entorn comporta la facultat de la persona usuària d'accedir, acompanyada del gos d'assistència, a tots els llocs, locals, establiments, allotjaments, transports i espais públics o d'ús públic que determina l'article 8 en condicions d'igualtat amb la resta de la ciutadania. Així mateix, este dret comprén l'accés al món laboral i als llocs i espais privats d'ús col·lectiu, en els termes que es preveuen en els articles 10 i 11 d'esta llei.
4. El dret d'accés a l'entorn inclou les facultats de circulació i permanència de la persona usuària en els llocs mencionats, en els espais i en els transports, així com la permanència constant del gos al seu costat, sense que hi haja obstacles o interrupcions que puguen impedir la correcta assistència.
5. L'exercici del dret d'accés a l'entorn que es reconeix a la persona usuària del gos d'assistència, en qualsevol àmbit o modalitat, no es podrà condicionar a l'atorgament de cap mena de garantia, ni comportar l'obligació de dur a terme cap gestió suplementària, distinta de les que s'establixen expressament en esta.
6. No es podrà exigir a la persona usuària l'abonament de quantitats per exercir el seu dret d'accés a l'entorn amb el gos d'assistència. Tampoc se li podrà exigir el pagament en concepte de suplement per la neteja dels espais, establiments, transports o locals dels quals haja fet ús en companyia del gos d'assistència.

Article 8. Llocs i espais públics o d'ús públic als quals s'estén el dret d'accés a l'entorn

1. A l'efecte del que estableix l'article 7, les persones usuàries del gos d'assistència podran accedir, independentment de la titularitat pública o privada, als espais següents:

- a) Locals, llocs i instal·lacions subjectes a la normativa vigent a la Comunitat Valenciana reguladora d'espectacles públics i activitats recreatives.
- b) Espais definits per la legislació urbanística viària aplicable a cada moment com a pas de vianants, zones per a vianants, de gaudi exclusiu per als vianants o prioritari.
- c) Llocs d'esplai a l'aire lliure, com ara parcs públics, jardins, platges, zones de bany de rius, llacs i embassaments, així com altres espais d'ús públic.
- d) Centres d'esbarjo, oci i temps lliure.
- e) Centres de servicis socials. Residències de persones majors i persones amb discapacitat, llars i vivendes tutelades, centres de dia, i associacions per a l'atenció a la tercera edat o a la discapacitat.
- f) Centres oficials de qualsevol mena i titularitat l'accés als quals no estiga prohibit o restringit al públic en general.
- g) Centres d'ensenyança de tots els graus i matèries.
- h) Centres sanitaris i sociosanitaris, excepte en les zones restringides a l'ús públic en general i les àrees que es preveuen en la lletra *b* del número 3 de l'article 12.
- i) Instal·lacions i establiments esportius.
- j) Centres religiosos i de culte.
- k) Museus, cases de cultura, arxius, biblioteques, teatres, auditoris, sales de cinema, d'exposicions i de conferències, o qualsevol altre tipus de centre cultural.
- l) Magatzems i establiments mercantils, així com centres comercials.
- m) Oficines i despatxos de professionals liberals.
- n) Espais d'ús general i públic de les estacions d'autobús, de ferrocarril, de l'aeroport i de parades de vehicles lleugers de transport públic, independentment de la titularitat d'estos.
- ñ) Establiments hotelers, albergs, campaments, bungalows, cases rurals, apartaments, ciutats de vacances, balnearis, parcs d'atraccions, parcs zoològics, càmpings i, en general, els establiments destinats a proporcionar, mitjançant l'aplicació d'un preu, una habitació o residència a les persones. S'inclouen els restaurants, les cafeteries i tots els establiments que servisquen al públic, mitjançant l'aplicació d'un preu, menjar o begudes, independentment de quina siga la denominació, i qualsevol altre lloc obert al públic en què es presten servicis directament relacionats amb el turisme.
- o) Espais naturals de protecció especial, encara que estiga prohibit expressament l'accés a gossos, per la qual cosa esta prohibició no serà aplicable a les persones usuàries de gos d'assistència quan estiguen acompanyades per este.
- p) Qualsevol tipus de transport col·lectiu públic o d'ús públic, així com de servicis urbans i interurbans de transports en automòbils lleugers o taxis que siguen competència de les administracions de la Comunitat Valenciana.

- q) En general, qualsevol altre lloc, local o establiment d'ús públic o d'atenció al públic.

2. En cas que la distribució o infraestructura dels edificis o les instal·lacions enumerades no permeta que les persones amb discapacitat acompanyades de gossos d'assistència es desplacen de manera adequada, es procurarà, sempre que siga possible, un recorregut alternatiu que resolga l'eliminació de les barreres arquitectòniques.

Article 9. Exercici del dret d'accés en els transports públics i privats

1. En els transports públics col·lectius o de servici públic que en disposen, la persona usuària del gos d'assistència tindrà preferència a l'hora d'usar els espais reservats per a persones amb discapacitat, que són els seients adjacents al corredor o que tenen més espai lliure al voltant. El gos d'assistència haurà d'anar gitat en terra, als peus o al costat de la persona usuària, en funció de l'espai disponible.

El gos d'assistència no comptarà com a plaça en els transports públics col·lectius, a l'efecte del màxim de places autoritzat per al vehicle. No obstant això, l'empresa titular del servici, en funció de la capacitat de cada vehicle, podrà limitar el nombre de gossos d'assistència que poden accedir al mateix temps. En tot cas, s'hauran de permetre almenys dos gossos d'assistència en els mitjans de transport de fins a huit places autoritzades i un gos d'assistència per cada dos places autoritzades en els de capacitat superior a huit.

2. En els servicis urbans i interurbans de transport en automòbils lleugers, el gos d'assistència anirà preferentment en la part posterior del vehicle, als peus de la persona usuària, i no es computarà com a plaça a l'efecte del màxim autoritzat per al vehicle.

No obstant això, la persona usuària, a elecció seua, podrà ocupar el seient davanter, amb el gos als seus peus, en els supòsits següents:

- a) En els trajectes de llarg recorregut i, en tot cas, quan este seient siga la plaça amb més espai per a situar el gos d'assistència, segons la concreta configuració i ocupació del vehicle.
- b) Quan dos persones usuàries de gossos d'assistència, i acompanyades d'estos, viatgen juntes.

En este tipus de transport es permet, com a màxim, l'accés de dos persones usuàries amb els seus gossos d'assistència.

3. La persona usuària d'un gos d'assistència tindrà preferència a l'hora d'usar la llitera inferior quan utilitze el servici de lliteres en els transports que disposen d'este servici. Per a poder exercir este dret, s'haurà de comunicar en el moment d'efectuar la reserva del bitllet a la companyia de transports que corresponga.

4. En cap cas es podrà exigir a la persona usuària l'abonament d'un bitllet o quantitat addicional per l'accés a un mitjà de transport públic o d'ús públic amb el seu gos d'assistència.

5. En els transports privats contractats per la persona usuària, o per un tercer en nom d'esta, amb una empresa que exercisca esta activitat mitjançant una autorització de qualsevol administració pública de la Comunitat Valenciana, la persona usuària tindrà dret d'accés al vehicle en els mateixos termes que s'han previst en els punts anteriors, sempre que es tracte d'autobusos, turismes, ferrocarril o qualsevol altra modalitat de transport en la qual les condicions del vehicle no impedisquen l'accés en companyia del gos d'assistència.

Article 10. Dret d'accés de les persones usuàries al món laboral

1. La persona usuària d'un gos d'assistència té el dret a mantindre'l, en el lloc de treball, al seu costat en tot moment.

L'empresa haurà d'adoptar, si ho sol·licita la persona usuària, les mesures que faciliten que el seu entorn laboral s'adapte a la presència del gos d'assistència i que siguin exigibles de conformitat amb el que es preveu en els articles 40 i 66 del Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i la seua inclusió social.

2. Igualment, la persona usuària de gos d'assistència té dret a accedir amb l'animal a tots els espais de l'empresa, organització o administració en què du a terme la seua tasca professional, en les mateixes condicions que la resta de treballadors i amb les úniques restriccions que estableix esta llei.

3. La persona usuària d'un gos d'assistència no pot ser discriminada en els processos de selecció laboral, ni en el desenrotllament de la seua tasca professional. A este efecte, s'entendrà per discriminació qualsevol diferència de tracte derivada, directament o indirectament, de l'ús del gos d'assistència que perjudique o vulnere els drets laborals de la persona usuària.

Article 11. Dret d'accés a llocs i espais privats d'ús col·lectiu

1. El dret d'accés a l'entorn reconegut en esta llei s'estendrà als llocs, als espais i a les instal·lacions de titularitat privada, però d'ús col·lectiu, als quals la persona usuària del gos d'assistència tinga accés en virtut de la seua condició de propietària, arrendatària, sòcia, partícip o per qualsevol altre títol que l'habilite per a la utilització de l'espai de què es tracte.

En tot cas, s'inclouran en este dret d'accés:

- a) Les zones i instal·lacions comunes dels edificis, les finques o les urbanitzacions en règim de propietat horitzontal, copropietat o aprofitament per torns, així com les dels immobles destinats a l'allotjament turístic.
- b) Les dependències i instal·lacions de clubs, societats recreatives i de qualsevol entitat titular d'activitats esportives, culturals, turístiques, d'oci i temps lliure, o anàlogues, obertes a l'ús dels socis, associats o membres d'estes.
- c) Els espais de titularitat privada en els quals es desenrotllen activitats culturals, educatives, d'oci i temps lliure, o anàlogues, organitzades per entitats privades, quan la participació en estes estiga oberta al públic en general o a un col·lectiu genèric de persones.
- d) Els transports de caràcter privat que hagen sigut contractats per qualsevol entitat, grup o col·lectiu al qual pertanga la persona usuària a fi d'efectuar desplaçaments propis dels fins d'estos.

2. Les condicions generals d'accés de la persona usuària del gos d'assistència a esta mena d'espais es regiran pels estatuts, els reglaments o les normes reguladores del seu ús, i no serà aplicable

qualsevol prohibició o restricció que continguen sobre l'accés amb animals. A més, s'ha de garantir la utilització de l'espai en condicions d'igualtat amb la resta de persones usuàries d'estos. En l'exercici del dret d'accés s'aplicaran les normes que conté esta llei.

Article 12. Limitacions del dret d'accés a l'entorn

1. La persona usuària no podrà exercir el dret d'accés a l'entorn reconegut en esta llei en cas que concórrega qualsevol de les circumstàncies següents:

- a) El gos d'assistència presenta signes evidents de patir una malaltia, els quals s'exterioritzen de manera alternativa o acumulada mitjançant signes febrils, alopecies anormals, deposicions diarreiques, secrecions anormals, senyals de parasitosis cutànies o ferides obertes que, per la seua mida o aspecte, suposen un risc potencial per a les persones.
- b) El gos d'assistència presenta signes evidents d'una falta d'higiene.
- c) L'existència d'una situació de risc imminent i greu per a la integritat física de la persona usuària, del gos d'assistència o de terceres persones.

2. La denegació de l'accés a la persona usuària d'un gos d'assistència justificada per alguna de les circumstàncies determinades per l'apartat anterior la durà a terme l'autoritat competent o la persona responsable de l'espai o mitjà de transport al qual pretenga accedir, que haurà d'informar la persona usuària de la causa que motiva la denegació i, si esta ho requerix, fer-la constar per escrit.

3. La persona usuària no podrà accedir acompanyada del gos d'assistència als espais següents:

- a) Les zones de manipulació d'aliments que siguen d'accés exclusiu per al personal de restaurants, bars, cafeteries i altres llocs destinats a la restauració.
- b) Els quiròfans, les sales de cures dels servicis d'urgències, les unitats de vigilància intensiva i la resta de servicis, unitats o àrees dels centres sanitaris en els quals s'haja establert reglamentàriament esta limitació, d'acord amb el que es preveu en el punt número 4 d'este article.
- c) L'aigua de les piscines i dels parcs aquàtics.
- d) L'interior de les atraccions en els parcs d'atraccions.

4. La limitació del dret d'accés de la persona usuària a determinats servicis, unitats o àrees dels centres sanitaris, tant públics com privats, només es podrà establir mitjançant una norma de rang reglamentari dictada per la conselleria competent. En tot cas, la imposició d'estes restriccions d'accés s'haurà d'ajustar a les condicions i als criteris següents:

- a) Haurà d'estar justificada per la necessitat de garantir unes condicions higièniques especials que estiguen motivades pel tipus d'actuacions sanitàries que es realitzen o les patologies dels pacients que s'atenen en les zones restringides.
- b) S'haurà de justificar que es presenta un risc objectiu i rellevant per a la salut dels pacients atesos o ingressats derivat de l'accés del gos d'assistència a estes zones, tenint en compte les condicions sanitàries especials a què este queda subjecte i les mesures de neteja i higiene aplicades en aquelles.

- c) Estes limitacions no es podran estendre, en cap cas, a les àrees dels centres sanitaris en les quals s'atenguen els servicis de consultes externes ni a les que es permeta l'accés general del públic o dels usuaris del centre.
- d) La persona usuària, acompanyada del seu gos d'assistència, podrà exercir el dret a visitar o acompanyar un pacient ingressat en les mateixes condicions que les que es preveuen per a la resta de ciutadans, llevat que es tracte d'una zona restringida d'acord amb el que es preveu en este punt.

4. Amb caràcter general, quan s'haja d'ingressar la persona usuària en un centre sanitari, no podrà fer-ho acompanyada del seu gos d'assistència, ja que es presumix la incapacitat per a responsabilitzar-se directament de l'atenció i la cura d'este, així com per a exercir-ne el control i el maneig adequats.

No obstant això, quan es preveja que la persona usuària podrà, durant l'ingrés, fer ús del gos d'assistència, responsabilitzar-se directament de la cura i l'atenció d'este i dur-ne a terme un maneig i control adequat que no perjudique la seua recuperació, els responsables del centre sanitari, a sol·licitud del pacient, podran autoritzar que mantinga la possessió del gos d'assistència durant l'ingrés.

En tot cas, per a adoptar esta decisió es valoraran conjuntament les característiques del centre i les instal·lacions d'este, les patologies del pacient, les intervencions, els tractaments i les teràpies que es desenrotllaran durant l'ingrés, així com la incidència que el manteniment de la possessió del gos pugua tindre sobre la seua recuperació i el normal desenrotllament de les activitats del centre sanitari.

Article 13. Dret d'accés a l'entorn dels instructors, ensinistradors i educadors de cadells de gossos d'assistència

1. Els instructors de gossos d'assistència i ensinistradors que presten servicis en entitats d'ensinistrament oficialment reconegudes o homologades, així com els educadors de cadells que col·laboren amb estes, podran exercir el dret d'accés a l'entorn en companyia dels gossos d'assistència que es troben en formació que tinguen assignats, en els mateixos termes que es preveuen en esta llei per a les persones usuàries.

2. Els instructors, ensinistradors i educadors de cadells, en tot moment, hauran de poder acreditar la seua condició mitjançant la documentació expedida a este efecte per l'entitat d'ensinistrament per a la qual presten els servicis o amb la qual col·laboren.

3. Els instructors, ensinistradors i educadors de cadells de gossos d'assistència que procedisquen d'una altra comunitat autònoma o d'un altre país tenen el mateix dret d'accés a l'entorn que estableix l'apartat 1, sempre que s'acredite esta condició mitjançant la documentació expedida per la seua entitat d'ensinistrament.

Article 14. Obligacions de les persones usuàries, propietàries, ensinistradors i educadors de gossos d'assistència

1. Les persones usuàries de gossos d'assistència tindran les obligacions següents:

- a) Complir les obligacions que estableix la normativa vigent en matèria de protecció d'animals de companyia.
- b) Garantir que el gos complix les condicions higienicosanitàries que estableix esta llei i la resta de normativa aplicable.
- c) Complir i respectar les normes d'higiene i seguretat en vies i llocs públics o d'ús públic, en la mesura que la discapacitat de la persona usuària ho permeta.

En particular, no s'exigirà a les persones usuàries les obligacions legals sobre l'arreglada de deposicions, el depòsit d'estes en papereres o contenidors de residus, la neteja de la via pública mitjançant l'ús de líquids o qualssevol altres anàlogues o relacionades amb estes que no els siga possible complir a conseqüència de la seua discapacitat. Els agents de l'autoritat no hauran de formular o admetre denúncies per l'incompliment d'estes obligacions quan resulte notori que este obeeix a esta causa.

- d) Utilitzar el gos d'assistència exclusivament per a les funcions específiques per a les quals es va ensinistrar.
- e) Mantindre el gos d'assistència al seu costat, i controlat amb la subjecció que siga necessària en cada cas, en els llocs, establiments i transports a què es referix esta llei.
- f) Mantindre subscripta una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil per a indemnitzar els possibles danys a tercers ocasionats pel gos d'assistència, amb una cobertura mínima de 300.000 euros.
- g) Mantindre col·locat, en un lloc visible del gos, el seu distintiu oficial d'identificació.
- h) Dur i mostrar, quan se li requerisca, el carnet d'identificació de la unitat de vinculació.
- i) Garantir el bon tracte i el benestar del gos d'assistència, d'acord amb la normativa vigent i les instruccions rebudes de l'entitat d'ensinistrament.
- j) Comunicar la desaparició del gos d'assistència de manera immediata a la Policia Local o a l'òrgan que tinga competències en el municipi, així com a la persona propietària del gos d'assistència.

2. La persona propietària del gos d'assistència estarà subjecta a les obligacions que s'indiquen en les lletres a i f de l'apartat 1 en relació amb els gossos que siguen de la seua titularitat i mentres es troben en la seua possessió. No obstant això, mentres la cobertura de la pòlissa d'assegurança subscripta per la persona usuària siga operativa per al gos d'assistència, no serà necessari que la persona propietària en subscriu cap altra per al mateix gos.

3. Els ensinistradors i educadors de cadells seran els responsables de complir les obligacions que es determinen en les lletres c, e, i i j de l'apartat 1 pel que fa als gossos en formació que estiguen ensinistrant o que en tinguen la possessió perquè es troben en la fase de socialització, ensinistrament, adaptació final amb la persona usuària o reeducació.

Article 15. Responsabilitat de les persones usuàries

1. La persona usuària del gos d'assistència és responsable dels danys, perjuís i molèsties que produísca a persones, altres animals, béns, vies i espais públics, així com al medi natural en general, d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable.
2. La pòlissa de l'assegurança de responsabilitat civil del gos d'assistència que determina l'article 14.1.f, que haurà d'estar sempre en vigor, cobrirà necessàriament els riscos que s'indiquen en l'apartat 1.

Article 16. Normes aplicables als gossos d'assistència jubilats

1. La persona usuària amb un gos d'assistència que perda esta condició per incapacitat definitiva per a continuar amb el desenrotllament de la seua funció i que es quede amb este gos en propietat podrà sol·licitar, de la Generalitat Valenciana, el reconeixement de la condició de gos d'assistència jubilat, en els termes que es preveuen en l'article 23.
2. Una vegada reconeguda oficialment esta condició, la persona amb discapacitat propietària del gos d'assistència jubilat podrà exercir el dret d'accés en companyia d'este, exclusivament, als espais, llocs i transports següents, de conformitat amb les normes que estableix esta llei:
 - a) Els transports públics que es preveuen en l'article 8.1.p.
 - b) Les estacions de tren i autobús i la resta d'espais que es preveuen en l'article 8.1.n.
 - c) Els espais, llocs, locals i transports previstos en l'article 11.

En cas que la persona propietària del gos d'assistència jubilat siga simultàniament usuària d'un gos d'assistència en actiu, podrà accedir als espais i transports a què s'ha fet referència acompanyada dels dos gossos, sempre que mantinga el control adequat dels dos, en els termes que es preveuen en l'article 8.1.e.

3. La persona propietària del gos d'assistència jubilat està obligada a:
 - a) Efectuar el control amb la corretja i el collaret. Queda absolutament prohibit dur el gos amb l'equipament específic per a la funció d'assistència que realitzava prèviament i, en particular, amb l'ansa i l'arnés de guia en el cas dels gossos que van ser gossos guia.
 - b) Mantindre, en tot moment, una cura escrupolosa de la salut i el benestar del gos jubilat, tenint en compte la seua edat, les condicions específiques de mobilitat i les patologies que patisca, i no sotmetre'l al maneig, ni a cap esforç o condició que pugua produir-li estrès, esgotament o sofriment.
 - c) Complir les obligacions que estableix l'article 12.1 per a la persona usuària de gos d'assistència, excepte la que es preveu en l'apartat d. Les obligacions que estableixen els apartats g i h s'entendrà que es referixen al distintiu i la identificació específica que la Generalitat li expedirà per al gos d'assistència jubilat.

4. Està absolutament prohibida la utilització del gos d'assistència jubilat en funcions d'assistència, tant en favor, o per part de la persona amb discapacitat propietària d'este, com en favor o per part de tercers a qui este poguera transmetre la possessió o la propietat després del reconeixement d'esta condició.

CAPÍTOL III

Reconeixement, suspensió i pèrdua de la condició de gos d'assistència

Article 17. Reconeixement de la condició de gos d'assistència

1. El procediment per al reconeixement de la condició de gos d'assistència s'iniciarà a sol·licitud de la persona usuària o propietària, la qual es dirigirà a la conselleria competent en matèria de servicis socials.

2. El sol·licitant haurà d'acompanyar la documentació que justifique que el gos reuneix els requisits següents:

- a) Haver sigut ensinistrat per a les finalitats específiques i adequades a la discapacitat oficialment reconeguda, o a la malaltia de la persona usuària amb qui ha de formar la unitat de vinculació, així com que l'utilitza per a les finalitats previstes per esta llei. S'acreditarà mitjançant un certificat emés pel centre d'ensinistrament.
- b) Disposar de la identificació electrònica mitjançant la implantació d'un microxip normalitzat i estar inscrit en el Registre informàtic valencià d'identificació animal (RIVIA), segons la normativa aplicable. S'acreditarà mitjançant una còpia de la targeta d'identificació animal, el certificat o un altre document suficient emés pel registre.
- c) Complir la normativa sanitària i de protecció dels animals que viuen en l'entorn humà, la qual cosa s'acreditarà mitjançant una còpia del document sanitari oficial del gos.
- d) Complir les condicions higienicosanitàries que es preveuen en l'article 17 d'esta llei, la qual cosa s'acreditarà mitjançant una còpia del document sanitari oficial i, en el cas dels requisits que no consten en este, mitjançant un certificat o informe veterinari expedit a este efecte.
- e) Disposar d'una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil amb la cobertura prevista en l'article 14.1.f, la qual cosa s'acreditarà mitjançant un certificat emés per l'asseguradora.

3. La resolució que reconega la condició de gos d'assistència es notificarà a la persona usuària i a la persona propietària. Esta resolució determinarà la inscripció de la unitat en el Registre de gossos d'assistència, de conformitat amb el procediment d'inscripció que es determine reglamentàriament.

4. El reconeixement de la condició de gos d'assistència tindrà un caràcter indefinit, per la qual cosa mantindrà l'eficàcia durant tota la vida de l'animal i tindrà validesa en tot l'àmbit de la Comunitat Valenciana, sense perjuí que es puga acordar la suspensió o pèrdua d'esta quan concórreguen les circumstàncies que es preveuen en els articles 20 i 21.

Article 18. Identificació dels gossos d'assistència

1. La conselleria competent en matèria de servicis socials, quan acorde el reconeixement del gos d'assistència, entregará a la persona usuària d'este:

- a) Un carnet d'identificació de la unitat de vinculació, en el qual figuraran les dades de la persona usuària i del gos d'assistència.
- b) Un distintiu d'identificació, de caràcter oficial, per al gos d'assistència.

El format del carnet i del distintiu es determinarà reglamentàriament.

2. El gos d'assistència haurà d'estar identificat de manera permanent mitjançant la col·locació, en l'arnés o en el collaret, del distintiu oficial. La persona usuària del gos d'assistència haurà de dur el carnet d'identificació de la unitat de vinculació.

3. Per a l'exercici del dret d'accés a l'entorn, la persona usuària només està obligada a mostrar el seu carnet d'identificació i al fet que el gos d'assistència porte en un lloc visible el distintiu oficial.

4. La presentació o l'aportació de la documentació acreditativa del compliment de les condicions higienicosanitàries o de la pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil només podran exigir-la a la persona usuària:

- a) Els agents de l'autoritat de l'Administració estatal, autonòmica o local.
- b) Els funcionaris de la conselleria competent en matèria de servicis socials que tinguen atribuïdes les funcions d'inspecció i control pel que fa al reconeixement de gossos d'assistència.

5. La presentació del carnet d'identificació de la unitat de vinculació només la podrà exigir a la persona usuària l'autoritat competent o el responsable o empleat de l'espai en el qual exercisca el dret d'accés a l'entorn. En cap cas es podrà exigir esta documentació de manera arbitrària o no justificada, ni imposar altres condicions que les que es preveuen en esta llei.

En el cas dels ensinistradors i educadors de cadells que exercisquen el seu dret d'accés a l'entorn amb gossos que estan en procés de formació, l'obligació que estableix el paràgraf anterior es referirà a la documentació acreditativa de la seua condició emesa per l'entitat d'ensinistrament.

6. En els casos d'estada temporal a la Comunitat Valenciana de persones usuàries de gossos d'assistència que residisquen en altres comunitats autònomes o països, caldrà ajustar-se al que es preveu en la disposició adicional segona d'esta llei.

Article 19. Condicions higienicosanitàries dels gossos d'assistència

1. El gos d'assistència haurà de complir, a més de les mesures higienicosanitàries que s'exigixen per als animals de companyia de l'espècie canina en general, les condicions següents:

- a) Estar esterilitzat per a evitar els efectes dels canvis en els nivells hormonals.

- b) No patir cap malaltia transmissible a les persones, que s'entén que són les que s'inclouen en el quadro d'antropozoonosi vigent en cada moment. En tot cas, el gos d'assistència haurà de donar un resultat negatiu en les proves de leishmaniosi, leptospirosi i brucel·losi.
- c) Estar vacunat, amb la periodicitat que s'establix per a cada una d'estes, contra la ràbia, el brom, la parvovirosi canina i l'hepatitis canina, la leptospirosi i qualsevol altra malaltia que establisquen les autoritats sanitàries.
- d) Estar desparasitat, tant internament com externament, amb la periodicitat necessària.
- e) Presentar unes bones condicions higièniques que comporten un aspecte saludable i net.
- f) Si és el cas, donar un resultat negatiu en les proves diagnòstiques i sotmetre's a tots els tractaments que les autoritats sanitàries estimen oportuns, d'acord amb la situació epidemiològica del moment.

2. L'acreditació de les condicions establides en el punt anterior s'efectuarà, segons la seua naturalesa, mitjançant la constància d'estes en el document sanitari oficial del gos d'assistència o per mitjà d'un certificat o informe veterinari expedit a este efecte.

3. Per a mantindre la condició de gos d'assistència es requerirà una revisió veterinària anual, en la qual s'acredite el compliment de les condicions higienicosanitàries a què es referix l'apartat 1 d'este article.

4. El responsable del compliment de les condicions higienicosanitàries a les quals estan sotmesos els gossos d'assistència serà la persona responsable que es definix en el paràgraf *j* de l'article 3.

5. En qualsevol moment, l'òrgan competent podrà requerir la persona responsable del gos d'assistència perquè acredite el compliment de les condicions higienicosanitàries.

Article 20. Suspensió de la condició de gos d'assistència

1. L'òrgan competent que va acordar el reconeixement podrà disposar la suspensió de la condició de gos d'assistència si es produïx alguna de les circumstàncies següents:

- a) El gos d'assistència presenta una incapacitat temporal per a poder dur a terme la seua funció.
- b) El gos d'assistència no complix les condicions higienicosanitàries previstes en l'article 19.
- c) La persona usuària no té subscripta una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil del gos d'assistència de conformitat amb el que es preveu en esta llei.

2. La suspensió de la condició de gos d'assistència s'acordarà amb la tramitació prèvia de l'expedient administratiu contradictori en el qual es donarà audiència a la persona usuària, a l'entitat d'ensinistrament i, si és el cas, a la persona propietària del gos. Si, en qualsevol moment anterior a la resolució, s'acredita la desaparició de la causa de la suspensió, es posarà fi a l'expedient.

3. Si el procediment de suspensió de la condició de gos d'assistència s'inicia per les causes que s'han indicat en els paràgrafs *a* o *b* de l'apartat 1, serà necessari, respectivament, un informe del

centre d'ensinistrament que va entregar el gos d'assistència i un informe del veterinari que s'encarregue del control sanitari de l'animal.

4. La resolució de suspensió de la condició de gos d'assistència es notificarà a la persona usuària, a l'entitat d'ensinistrament i, si és el cas, a la persona propietària, i s'anotarà en el Registre de gossos d'assistència. En el moment en què se'ls notifique la resolució de suspensió, s'advertirà als interessats que, una vegada transcorreguen sis mesos des de la notificació sense que es justifique la desaparició de la causa d'esta en la manera que es preveu en l'apartat 5, s'iniciarà d'ofici el procediment de pèrdua de la condició de gos d'assistència.

5. L'òrgan competent acordarà deixar sense efecte la resolució de suspensió de la condició de gos d'assistència si, dins del termini de sis mesos des de la notificació d'esta, la persona usuària o propietària aporta:

- a) El certificat de l'entitat o centre d'ensinistrament acreditatiu de l'aptitud del gos d'assistència, en el cas que es preveu en el paràgraf *a* de l'apartat 1.
- b) El certificat veterinari acreditatiu del compliment de les condicions higienicosanitàries, en el cas del paràgraf *b* de l'apartat 1.
- c) La còpia de la pòlissa o el certificat de l'assegurança de responsabilitat civil, en el cas del paràgraf *c* de l'apartat 1.

La resolució que deixi sense efecte la resolució de suspensió temporal es notificarà als interessats i s'anotarà en el Registre de gossos d'assistència.

6. Una vegada hagen transcorregut sis mesos des de la notificació de la suspensió sense que s'haja rebut la documentació justificativa de la desaparició de la seua causa, d'acord amb l'apartat anterior, l'òrgan competent acordarà d'ofici la incoació del procediment de pèrdua de la condició de gos d'assistència.

Article 21. Pèrdua de la condició de gos d'assistència

1. El gos d'assistència podrà perdre la condició per qualsevol dels motius següents:

- a) La mort de l'animal, certificada per un veterinari en actiu.
- b) La defunció de la persona usuària.
- c) La renúncia expressa i escrita de la persona usuària o del pare, la mare o la persona que exercisca la seua tutela legal en el cas de les persones menors d'edat o legalment incapacitades, la qual s'ha de presentar davant de l'òrgan competent per al reconeixement de la condició de gos d'assistència.
- d) La incapacitat definitiva i manifesta de l'animal per a complir les funcions per a les quals es va ensinistrar, acreditada per un veterinari o per l'entitat d'ensinistrament, d'acord amb el motiu d'esta.
- e) La dissolució de la unitat de vinculació formada per la persona usuària i el gos d'assistència.

- f) L'agressió, declarada mitjançant una sentència ferma, causada pel gos d'assistència a persones, animals o béns, sempre que esta no haja donat lloc a la pèrdua de la condició per les causes que es preveuen en els dos punts anteriors.
- g) El transcurs del termini de sis mesos des de la notificació de la suspensió sense que s'haja justificat la desaparició de la causa que va donar lloc a esta.

2. Es presumirà que el gos no pot prestar una assistència plena a la persona amb discapacitat, i que haurà de retirar-se o jubilar-se, quan arribe a l'edat de deu anys, llevat que, per mitjà d'un certificat del veterinari o de l'entitat d'ensinistrament, es justifique el contrari.

3. El mateix òrgan que va resoldre el reconeixement haurà de declarar la pèrdua de la condició de gos d'assistència, amb una instrucció prèvia, si és el cas, de l'expedient administratiu contradictori en el qual es donarà audiència a la persona usuària, a l'entitat d'ensinistrament i, si és el cas, a la persona propietària del gos.

4. Quan es valore que algun dels motius que s'han indicat anteriorment pugua tindre un caràcter temporal, es determinarà la suspensió provisional de la condició de gos d'assistència per un període màxim de sis mesos, i s'observarà, a este efecte, el procediment que s'especifica en l'article 19. Una vegada haja transcorregut este termini sense que s'haja esmenat la situació que va originar el motiu de suspensió, es procedirà a declarar la pèrdua definitiva de la condició de gos d'assistència.

Article 22. Efectes de les resolucions de suspensió i de pèrdua de la condició de gos d'assistència

1. La resolució de suspensió comportarà la pèrdua temporal del dret d'accés a l'entorn per a la persona usuària, mentre no es deixe sense efecte per la justificació de la desaparició de les seues causes. Esta resolució s'anotarà en el Registre de gossos d'assistència, i es retirarà a la persona usuària, de manera provisional, el carnet d'identificació de la unitat i el distintiu d'identificació del gos d'assistència.

2. La resolució de pèrdua de la condició de gos d'assistència produirà la desaparició definitiva del dret d'accés a l'entorn per a la persona usuària en companyia del gos. Esta resolució s'inscriurà en el Registre de gossos d'assistència i es retirarà, de manera definitiva, a la persona usuària el carnet d'identificació de la unitat i el distintiu d'identificació del gos d'assistència.

3. Les resolucions de suspensió i de pèrdua de la condició de gos d'assistència seran immediatament executives, sense perjuí dels recursos que siguen procedents.

L'òrgan competent podrà recaptar la col·laboració de l'entitat d'ensinistrament o, si és el cas, de la persona propietària per a l'execució de les resolucions de suspensió i pèrdua, així com instar la dissolució de la unitat de vinculació en cas de resistència o negativa per part de la persona usuària a complir estes resolucions.

Article 23. Reconeixement de la condició de gos d'assistència jubilat

1. El procediment per al reconeixement de la condició de gos d'assistència jubilat s'iniciarà a sol·licitud de la persona propietària, i es dirigirà a la conselleria competent en matèria de servicis socials.

2. El sol·licitant haurà d'acompanyar o permetre la consulta directa per part de l'Administració de la documentació que justifique que el gos reuneix els requisits següents:

- a) Que el sol·licitant és propietari del gos d'assistència jubilat, la qual cosa s'acreditarà mitjançant la inscripció en el Registre d'identificació animal del gos a nom del sol·licitant.
- b) Que el sol·licitant ha sigut usuari del gos d'assistència per al qual se sol·licita esta condició abans de la jubilació, la qual cosa s'acreditarà mitjançant la comprovació del Registre de gossos d'assistència i unitats de vinculació o, si és el cas, d'una altra comunitat autònoma o país, per mitjà d'un certificat expedit per l'entitat d'ensinistrament.
- c) Que el gos reuneix els requisits que es preveuen en els apartats *c*, *d* i *e* de l'article 17.2, acreditats conforme al que es preveu en este.

3. El reconeixement de la condició de gos d'assistència jubilat comportarà que s'inscriba en la secció especial del registre destinada a este fi, així com que s'expedisca al sol·licitant un carnet d'identificació i un distintiu específics, diferents dels que s'atorguen als gossos d'assistència en actiu. Les normes d'identificació es regiran pel que es preveu en l'article 18.

4. El gos d'assistència jubilat queda subjecte al compliment de les condicions higienicosanitàries previstes en l'article 19.

5. Respecte a la suspensió i pèrdua de la condició de gos d'assistència jubilat, caldrà ajustar-se al que es preveu en els articles 20 i 21, en tot el que siga aplicable a este supòsit.

En tot cas, serà causa de pèrdua de la condició de gos d'assistència jubilat:

- a) La transmissió de la propietat del gos a un tercer distint del sol·licitant.
- b) La imposició al propietari del gos jubilat, per resolució administrativa ferma, d'una sanció per qualsevol de les infraccions previstes en esta llei per haver incomplert les seues obligacions o per haver efectuat un ús inadequat o fraudulent del gos.

CAPÍTOL IV

Règim sancionador

Article 24. Règim sancionador

1. Constituïxen infraccions administratives les accions o omissions que vulneren els drets

reconeguts o incomplisquen les obligacions imposades per esta llei.

2. La comissió de les infraccions administratives indicades en l'apartat 1 se sancionará de conformitat amb el que es disposa en este capítol.

Article 25. Subjectes responsables

1. Són subjectes responsables de les infraccions les persones, tant físiques com jurídiques, que posen en pràctica els fets tipificats per esta llei, siga per si mateixes, siga conjuntament o per mitjà d'una altra persona de la qual se servisquen com a instrument, excepte en els casos d'obediència laboral deguda.

2. Són responsables solidaris de les infraccions:

- a) Les persones que cooperen en l'execució mitjançant una acció sense la qual la infracció no es podria haver produït.
- b) Les persones físiques o jurídiques que organitzen o exploten realment les activitats o els establiments, les persones titulars de la llicència corresponent o, si és el cas, les responsables de l'entitat pública o privada titular del servici.
- c) Les persones físiques o jurídiques sobre les quals recau el deure de previndre que siguen comeses, per part d'una altra persona, les infraccions tipificades en esta llei.

Article 26. Classificació de les infraccions

1. Les infraccions que estableix esta llei es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

2. Constituïxen infraccions lleus:

- a) L'exigència, de manera arbitrària o injustificada, de presentar la documentació acreditativa de la condició de gos d'assistència, així com l'exigència de condicions addicionals a aquelles que s'especifiquen en esta llei.
- b) L'exigència d'abonar quantitats per l'accés dels gossos d'assistència en els termes que estableix esta llei, sempre que no s'arribe a percebre-les.
- c) L'incompliment de qualsevol de les obligacions que estableix l'article 14.1 de la llei, a excepció dels apartats *b* i *f*.
- d) Les simples inobservances de les disposicions que conté esta llei i la normativa de desplegament d'esta, així com qualsevol conducta que tendisca a dificultar l'exercici dels drets reconeguts en esta llei o en la normativa de desplegament, sempre que no es cause un perjudici greu i que no estiguen tipificades com a falta greu o molt greu.

3. Constituïxen infraccions greus:

- a) Impedir l'accés, deambulació o permanència de la persona usuària d'un gos d'assistència que vaja acompanyada d'este en qualsevol dels espais, llocs, establiments o transports que es preveuen en l'article 8, quan estos siguen de titularitat privada.

- b) L'incompliment de les obligacions que s'especifiquen en els paràgrafs *b* i *f* de l'article 14.1.
- c) Cobrar gastos addicionals o obligar la persona usuària a aportar garanties, prestar fiances o contractar assegurances perquè se li permeti l'accés, la qual cosa contravé el que es disposa en esta llei.
- d) Fer un ús fraudulent del distintiu d'identificació de gos d'assistència o de gos d'assistència jubilat per a un gos que no tinga este reconeixement.
- e) Utilitzar de manera fraudulenta un gos d'assistència sense ser la persona usuària que forma la unitat de vinculació amb este, un gos d'assistència en formació sense ser el seu ensinistrador o educador, així com un gos d'assistència jubilat sense ser la persona amb discapacitat habilitada per a exercir el dret d'accés amb este.
- f) Utilitzar el gos d'assistència després que l'òrgan competent haja notificat a la persona usuària la suspensió o la pèrdua de la condició de gos d'assistència.
- g) El fet de cometre dos faltes lleus en el període d'un any, quan es declaren així per mitjà d'una resolució ferma.

4. Constituïxen infraccions molt greus:

- a) Impedir l'accés, la deambulació o la permanència de la persona usuària d'un gos d'assistència que vaja acompanyada d'este en qualsevol dels espais, llocs, establiments o transports que es preveuen en l'article 8, quan siguen de titularitat pública o concessionaris d'un servici públic.
- b) Impedir el dret d'accés al món laboral de la persona usuària del gos d'assistència, la qual cosa vulnera el que estableix l'article 10.
- c) Impedir el dret d'accés de la persona usuària del gos d'assistència als llocs o espais de titularitat privada i ús col·lectiu previstos en l'article 11.
- d) Privar de manera intencionada a una persona usuària del seu gos, si este fet no constituïx una infracció penal.
- e) L'incompliment, per part de l'entitat d'ensinistrament, de manera greu i reiterada, dels requisits i les condicions previstos reglamentàriament per al desenrotllament de l'activitat d'esta.
- f) El fet de cometre tres faltes greus en el període d'un any, quan s'haja declarat així per mitjà d'una resolució ferma.

5. S'entendrà que les referències que fan els punts anteriors al gos d'assistència i a la persona usuària d'este es fan al gos d'assistència jubilat i a la persona amb discapacitat que siga propietària d'este en tots els casos en què es produïska la vulneració del dret d'accés que se li reconeix en els termes que es preveuen en l'article 16 d'esta llei.

Igualment, s'entendrà que estan inclosos en esta tipificació de les infraccions els gossos d'assistència en formació, quan es produïska la vulneració del dret d'accés que reconeix esta llei al seu instructor, ensinistrador o educador.

Article 27. Sancions i graduació

1. Les infraccions tipificades en esta llei se sancionaran de la manera següent:
 - a) Les infraccions lleus se sancionaran amb una multa d'entre 100 i 400 euros.
 - b) Les infraccions greus se sancionaran amb una multa d'entre 401 i 2.000 euros.
 - c) Les infraccions molt greus se sancionaran amb una multa d'entre 2.001 i 6.000 euros.

2. En el cas de les infraccions molt greus previstes en el paràgraf *f* de l'article 25.4 també es podran acumular les sancions següents:
 - a) La suspensió temporal, total o parcial del servei que preste l'entitat d'ensinistrament per un període màxim d'un any.
 - b) El cessament definitiu, total o parcial, del servei que preste l'entitat d'ensinistrament, la qual cosa comportarà la revocació del reconeixement que preveu l'article 6 d'esta llei.

3. La graduació de les sancions es produirà d'acord amb el principi de proporcionalitat, tenint en compte, especialment, el grau de culpabilitat i intencionalitat, la naturalesa i la gravetat dels perjudicats causats, el risc generat, la transcendència social de la infracció, el grau de coneixement de l'actuació infractora que tinga el subjecte responsable d'esta segons la seua experiència i l'activitat professional, així com la reincidència i la reiteració de conformitat amb els criteris establits en la norma que regule el procediment sancionador comú de la Comunitat Valenciana o, en defecte d'això, el que es preveu en la normativa bàsica reguladora del procediment administratiu comú.

4. A l'efecte d'esta llei, hi haurà reincidència quan es cometa, en el termini d'un any, més d'una infracció de la mateixa naturalesa, sempre que s'haja declarat així per resolució ferma. Hi haurà reiteració quan es dicten tres resolucions fermes per haver comés infraccions de naturalesa diferent dins del període de dos anys.

5. La imposició de qualsevol sanció prevista en esta llei no exclou la responsabilitat civil i penal i l'eventual indemnització de danys i perjudicats que es puguen derivar de la conducta sancionada, de conformitat amb la legislació vigent.

Article 28. Procediment

El procediment aplicable per a l'exercici de la potestat sancionadora que regula esta llei serà el que disposa la normativa que regule el procediment sancionador comú de la Comunitat Valenciana i, en defecte d'això, el que preveja la normativa estatal, per al qual s'establirà com a termini màxim per a resoldre un període de sis mesos, comptats des de la denúncia o l'acord d'inici.

Article 29. Òrgans competents

1. L'òrgan competent per a l'inici dels expedients sancionadors serà la direcció general competent en matèria de servicis socials per a les persones amb discapacitat.

2. L'òrgan competent per a resoldre serà:

- a) En el cas de les sancions per infraccions lleus i greus, la direcció general competent en matèria de servicis socials per a les persones amb discapacitat.
- b) En el cas de les sancions per infraccions molt greus, la persona titular de la conselleria competent en matèria de servicis socials.

Article 30. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions administratives que establix esta llei prescriuran una vegada haja transcorregut el període de temps, comptat des de la data en què es van cometre, que s'especifica a continuació per a cada una d'estes:

- a) Les infraccions lleus, al cap de sis mesos.
- b) Les infraccions greus, al cap d'un any.
- c) Les infraccions molt greus, al cap de dos anys.

2. S'interromprà la prescripció per la iniciació, amb el coneixement de l'interessat, del procediment sancionador, i es reprendrà el termini de prescripció si l'expedient sancionador es paralitza durant més de tres mesos per una causa no imputable al presumpte responsable.

Article 31. Prescripció de les sancions

1. Les sancions regulades en esta llei prescriuran una vegada haja transcorregut el període de temps, comptat des de l'endemà del dia en què adquirisca fermesa la resolució per la qual s'imposa la sanció, que s'indica a continuació per a cada una d'estes:

- a) Al cap de sis mesos, les imposades per infraccions lleus.
- b) Al cap d'un any, les imposades per infraccions greus.
- c) Al cap de dos anys, les imposades per infraccions molt greus.

2. S'interromprà la prescripció de les sancions per la iniciació, amb el coneixement de l'interessat, del procediment d'execució, i tornarà a transcórrer el termini si este es paralitza durant més de tres mesos per una causa no imputable al presumpte responsable.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Registre de gossos d'assistència

Es crea el Registre de gossos d'assistència i unitats de vinculació, el qual depén de la direcció general competent en matèria de servicis socials per a les persones amb discapacitat, i en el qual

s'inscriuran les unitats de vinculació que es reconeguen de conformitat amb el que preveu l'article 17. A este accediran també les resolucions de suspensió i pèrdua de la condició de gos d'assistència, en els termes de l'article 22.

L'organització i el procediment del registre es desplegaran reglamentàriament.

Segona. Reconeixement de gossos d'assistència acreditats fora de la Comunitat Valenciana

1. Les persones usuàries de gossos d'assistència a qui se'ls haja acreditat esta condició en una altra comunitat autònoma o en un altre país, de conformitat amb les normes que regixen en el seu lloc de residència, i que es troben de manera temporal a la Comunitat Valenciana, podran exercir el dret d'accés a l'entorn en els termes que estableix esta llei, sense que queden subjectes al tràmit de reconeixement previst en esta. Per a l'exercici del dret només se'ls exigirà que mostren la documentació oficial emesa per les autoritats de la seua comunitat autònoma o país.

En el cas que la comunitat autònoma o país de procedència no compte amb un tràmit de reconeixement del gos d'assistència, serà suficient, per a l'exercici del dret d'accés a l'entorn durant estes estades temporals, l'acreditació d'usuari de gos guia expedida per l'Organització Nacional de Cecs Espanyols (ONCE) o, si és el cas, el distintiu concedit per una entitat d'ensinistrament homologada, ja que és membre de ple dret de la International Guide Dog Federation (IGDF) o l'Assistance Dogs International (ADI).

2. Les persones usuàries de gossos d'assistència acreditats en una altra comunitat autònoma o en un altre país, de conformitat amb les normes que es regixen en el seu lloc de residència, que fixen el seu domicili a la Comunitat Valenciana han de sol·licitar el reconeixement de la condició de gos d'assistència, en els termes que es preveuen en esta llei, en el termini dels sis mesos següents.

3. Les persones residents a la Comunitat Valenciana que adquirisquen el gos d'assistència en una altra comunitat autònoma o país queden igualment subjectes a l'obligació de reconeixement de la condició de gos d'assistència en els termes previstos en esta llei.

Tercera. Campanyes informatives i educatives

Amb la finalitat última d'aconseguir que la inclusió de les persones usuàries d'un gos d'assistència siga real i efectiva, el Consell promourà i durà a terme campanyes informatives orientades, de manera especial, a sectors com l'hostaleria, el comerç, el transport i els servicis públics, així com altres accions divulgatives i educatives dirigides a la població en general.

Quarta. Adaptació terminològica

Les referències als gossos guia que continga qualssevol disposicions o textos normatius, o de qualsevol altra índole, de la Comunitat Valenciana, hauran d'entendre's realitzades als gossos

d'assistència, en els termes que es preveuen en esta llei.

Quinta. Convenis de col·laboració

La Comunitat Valenciana podrà subscriure acords o convenis de col·laboració amb entitats, institucions i organitzacions de reconegut prestigi i experiència en l'àmbit específic de l'ensinistrament i l'educació dels gossos d'assistència, així com amb les entitats col·laboradores en matèria d'animals de companyia, que es consideren necessaris per al desenrotllament i aplicació adequats del que es disposa en esta llei.

Sexta. Elements i material de maneig i control

En atenció a les necessitats específiques de control derivades de la discapacitat, les persones usuàries de gossos d'assistència podran utilitzar, com a part de l'equip de maneig del gos, collarets d'estrangulació, sempre d'acord amb les directrius tècniques impartides per l'entitat d'ensinistrament, sense que els siguen aplicables les limitacions o prohibicions generals que, sobre l'ús d'esta mena de material de maneig, pugua establir la normativa sobre protecció animal.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. Reconeixement de gossos guia existents

Els gossos guia que, en la data d'entrada en vigor d'esta llei, hagen sigut vinculats amb persones usuàries amb discapacitat visual residents a la Comunitat Valenciana per part de l'Organització Nacional de Cecs Espanyols (ONCE), tant si han sigut ensinistrats i entregats directament per la Fundació ONCE del Gos Guia (FOPG), com per altres entitats d'ensinistrament homologades concertades amb esta, tindran reconeguda automàticament la condició de gos d'assistència des d'esta data. S'aplicarà el mateix reconeixement automàtic a les persones usuàries de gos guia que l'hagen obtingut, sense intervenció de l'ONCE, per mitjà d'una altra entitat d'ensinistrament homologada, ja que és un membre de ple dret de la International Guide Dog Federation (IGDF).

No obstant això, i sense perjudi que puguen exercitar el seu dret d'accés en els termes que reconeix esta llei des de la seua entrada en vigor, hauran de procedir a homologar els seus gossos com a gossos d'assistència en el termini dels sis mesos següents a l'entrada en vigor del decret a què es referix la disposició final primera, d'acord amb el procediment que es determine en esta norma reglamentària.

Segona. Reconeixement d'altres gossos d'assistència existents a l'entrada en vigor de la llei

Les persones usuàries o propietàries d'altres gossos d'assistència existents a l'entrada en vigor

d'esta llei s'hauran d'adequar als requisits de reconeixement i identificació que esta preveu en el termini dels sis mesos següents a l'entrada en vigor del decret a què es referix la disposició final primera, d'acord amb el procediment que es determine en esta norma reglamentària.

Tercera. Normes reglamentàries

Fins que no s'aproven les normes reglamentàries que despleguen esta llei, quedarà transitòriament vigent, en tot el que no s'opose a esta, el que disposa el Decret 167/2006, de 3 de novembre, que desplega la Llei 12/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre gossos d'assistència per a persones amb discapacitats, i l'Orde de la Conselleria de Benestar Social, de 30 de maig de 2007, que aprova el model de sol·licitud per al procediment de reconeixement de gossos d'assistència.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queda derogada la Llei 12/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre gossos d'assistència per a persones amb discapacitats i totes les disposicions reglamentàries que s'oposen al que es disposa en esta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desplegament reglamentari

Es faculta el Consell i la vicepresidenta segona i consellera de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda per a dictar les disposicions reglamentàries que siguen necessàries per al desplegament, aplicació i compliment d'esta llei.

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'esta llei, el Consell haurà de regular, mitjançant un decret o, si és el cas, una orde de la conselleria competent, les matèries següents:

- a) Els procediments per al reconeixement, la suspensió i la pèrdua de la condició de gos d'assistència.
- b) Els requisits i el procediment per al reconeixement de les entitats d'ensinistrament de la Comunitat Valenciana.

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'esta llei, la conselleria competent haurà de regular, per mitjà d'una orde, les matèries següents:

- a) El disseny del carnet d'identificació de la unitat de vinculació i el distintiu oficial identificatiu del gos d'assistència.
- b) L'organització i el procediment del Registre de gossos d'assistència.

- c) Els procediments d'homologació de gossos guia i d'altres gossos d'assistència existents a l'entrada en vigor d'esta llei, de conformitat amb el que es preveu en les disposicions transitòries primera i segona.

Segona. Extensió de drets

1. El Consell podrà, mitjançant un acord i una consulta prèvia amb les entitats més representatives del sector de l'ensinistrament de gossos d'assistència, estendre els drets que preveu esta llei a les persones usuàries de gossos ensinistrats per a modalitats d'assistència distintes de les previstes en l'article 4, sempre que es complisquen els requisits següents:

- a) Que les persones usuàries que reben l'assistència tinguen una discapacitat oficialment reconeguda.
- b) Que s'acredite que el suport, l'auxili o l'assistència que el gos és capaç d'oferir a estes persones contribuïx a la millora de la seua autonomia o mobilitat i que compta amb el suport tècnic d'Assistance Dogs International (ADI).

2. Així mateix, es faculta el Consell per a determinar, mitjançant un acord i una consulta prèvia amb les entitats més representatives del sector, altres malalties que puguen ser objecte d'assistència mitjançant gossos d'avís, d'acord amb el que es preveu en l'apartat d de l'article 4 d'esta llei.

Tercera. Actualització de les sancions pecuniàries

Es faculta el Consell per a actualitzar els imports de les sancions pecuniàries que s'establixen en esta llei.

Quarta. Adaptació de les ordenances municipals

Les entitats locals, en l'àmbit de les seues respectives competències, adaptaran les ordenances municipals sobre la matèria a les normes que conté esta llei, en el termini d'un any a partir de la publicació.

Quinta. Publicació i entrada en vigor

Esta llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Per tant, ordene que tots els ciutadans i ciutadanes, tribunals, autoritats i poders públics als quals corresponga, observen i facen complir esta llei.

A València, __ de/d' _____ de 2024.

El president,

La vicepresidenta segona i consellera de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda,